

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 11 Ιανουαρίου 2020
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη:

1. Η κοινωνική θεωρία συνιστά απόπειρα να εξηγήσουμε την καθημερινή μας εμπειρία στηριζόμενοι στη συμβατική γνώση.
2. Οι χώρες του λεγόμενου Πρώτου Κόσμου χαρακτηρίζονται από κεντρικά σχεδιασμένη και ελεγχόμενη οικονομία.
3. Μια έκδηλη λειτουργία της εκπαίδευσης είναι ο προσανατολισμός των πιο «αδύνατων» μαθητών προς την τεχνική εκπαίδευση.
4. Η επιβολή προστίμου για παράνομη στάθμευση οχήματος αποτελεί παράδειγμα άσκησης άτυπου κοινωνικού ελέγχου.
5. Καθένα από τα ψυχο-σεξουαλικά στάδια ανάπτυξης του ατόμου, σύμφωνα με τον Φρόντ, αντιστοιχούν σε μια διαφορετική σωματική ζώνη ικανοποίησης στην ίδια χρονική περίοδο ανάπτυξης.

Μονάδες 15 (5X3)

Α2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- I. Τόσο στην βιομηχανική όσο και στη μεταβιομηχανική κοινωνία μπορούμε να κάνουμε λόγο:
  1. για την εξαθλίωση των αγροτών
  2. για τη σύγκρουση εργοδοτών και εργαζομένων
  3. για την εξαθλίωση των εργατών
  4. για την ύπαρξη μιας μικρής αγοράς που εξαρτάται από τη ζήτηση.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Κκ3Κ(ε)**

- Π.** Σύμφωνα με τον Ντυρκέμ, η ανομική αυτοκτονία παρατηρείται:
1. σε άτομα με παραβατική συμπεριφορά
  2. σε άτομα που δεν έχουν αναπτύξει αρκετούς κοινωνικούς δεσμούς
  3. σε περιόδους κατά τις οποίες παρατηρείται κοινωνική αποδιοργάνωση
  4. σε περιπτώσεις που οι κοινωνικοί δεσμοί είναι πολύ δυνατοί

Μονάδες 10 (2x5)**ΘΕΜΑ Β**

- B1.** Να παρουσιάσετε τις βασικές διαφορές ανάμεσα στην κοινωνική θεωρία και την καθημερινή θεωρητική σκέψη.

Μονάδες 15

- B2.** Να παρουσιάσετε τις βασικές αρχές της σχολής του εποικοδομητισμού (ή της σχολής της κοινωνικής κατασκευής).

Μονάδες 10**ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ****ΘΕΜΑ Γ**

- Γ1. α)** Ο Goffman υπήρξε ένας από τους βασικούς εκφραστές της σχολής της συμβολικής αλληλεπίδρασης (ή κοινωνικής διαντίδρασης). Αφού παρουσιάσετε τις βασικές αρχές της συγκεκριμένης σχολής στη συνέχεια να επισημάνετε τις παραλλαγές που παρατηρούνται στη θεωρία του Goffman.

Μονάδες 10

- β)** Ο Goffman υποστήριξε ότι οι ρόλοι που καλούνται να αναλάβουν τα άτομα καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους διαφοροποιούνται από τη μια κοινωνία σε μια άλλη. Αφού δώσετε έναν σύντομο ορισμό των κοινωνικών ρόλων στη συνέχεια να παρουσιάσετε τις απόψεις του Goffman για αυτούς.

Μονάδες 10

- γ)** Να επισημάνετε αν η θεωρία περί κοινωνικών ρόλων έτυχε ευρύτερης αποδοχής.

Μονάδες 5**ΘΕΜΑ Δ**

- Δ1. α)** Ο Κ. Marx θεωρείται (κατά το σχολικό εγχειρίδιο) ως ένας από τους κυριότερους εκφραστές της σχολής των συγκρούσεων. Αφού παρουσιάσετε τις απόψεις του περί του καπιταλιστικού συστήματος και της υπεραξίας, στη συνέχεια να αναλύσετε τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουν οι συνεχιστές του Marx (οι μαρξιστές) το θέμα της κοινωνικοποίησης.

Μονάδες 6

- β) Στηριζόμενοι στη θεωρία του Marx (έτσι όπως παρουσιάζεται στο σχολικό βιβλίο) να καταδείξετε τη σχέση της με **τη θεωρία της εξάρτησης** όσον αφορά στην ανάπτυξη των κοινωνιών και στην ενσωμάτωσή τους στη διεθνή αγορά και στον παγκόσμιο καπιταλισμό.

Μονάδες 7

Δ2.

Στη σύγχρονη κοινωνία είναι προφανής η σύνδεση της εκπαίδευσης με την κοινωνία της πληροφορίας, γι' αυτό και καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες να εξοπλιστούν τα σχολεία με ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Η εισαγωγή της πληροφορικής στα σχολεία έχει σκοπό να προωθήσει την εξοικείωση των μαθητών με τον Η/Υ, να βοηθήσει στη μάθηση άλλων γνωστικών αντικειμένων και να αποτελέσει εργαλείο για την αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών. Επιπλέον, οι νέες τεχνολογίες μπορούν να βοηθήσουν στη μαθησιακή διαδικασία κάνοντας προσιτές στο δάσκαλο και στο μαθητή, γνώσεις και πληροφορίες που παλαιότερα θα απαιτούσαν χρόνο για να αποκτηθούν (πρβλ. Σχολ. Βιβλίο, Κοινωνιολογία Γ' Λυκείου, Ομάδας Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών και Σπουδών Οικονομίας και Πληροφορικής, 5ο κεφάλαιο, σελ 102).

- α) Να επισημάνετε τις συνέπειες των τεχνολογικών μετασχηματισμών στην εκπαιδευτική πράξη, εστιάζοντας το ενδιαφέρον σας κυρίως στη σύγχυση που παρατηρείται στις σύγχρονες κοινωνίες μεταξύ της εξειδίκευσης και της εξοικείωσης και αναφερόμενοι στο γεγονός αν η μόρφωση ταυτίζεται με την κατάρτιση.

Μονάδες 6

Σύμφωνα με τον Αλεξίου (2002:225), «εφόσον η γνώση προέρχεται ή σχετίζεται με την πληροφορική, παύει να είναι αυταξία και μετατρέπεται σε αξία χρήσης. Η γνώση που δεν είναι συσκευασμένη σε συστήματα και πακέτα πληροφορικής δεν έχει πλέον αξία σε αυτή την κοινωνία...» (πρβλ. Σχολ. Βιβλίο, Κοινωνιολογία Γ' Λυκείου, Ομάδας Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών και Σπουδών Οικονομίας και Πληροφορικής, 5ο κεφάλαιο, σελ 104).

- β) Να επισημάνετε τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν διατυπωθεί για τη σχέση γνώσης και πληροφορίας, εκφράζοντας τις απόψεις σας περί χρήσιμης ή άχρηστης γνώσης και εστιάζοντας το ενδιαφέρον σας στους κινδύνους που ελλοχεύουν για την παρεχόμενη γενική παιδεία του σχολείου. Στη συνέχεια να καταδείξετε πώς συνδέονται οι νέες τεχνολογίες με τις νέες μορφές αναλφαριθμητισμού και να εξηγήσετε πού οφείλεται το γεγονός αυτό.

Μονάδες 6